

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 9 Ianuarie st. v.

Între literații din țările civilizate există oare-care solidaritate, care s'a accentuat în cele din urmă prin înființarea unei reuniuni literare internaționale, menite a susține pretutindenea interesele legitime ale celor ce lucrează cu condeiul. Această reuniune n'a codificat încă convențiunile literare, și de sigur nici nu are să le codifice, deoarece despre ori-și-ce literat se presupune, că este un om cu oare-care pregătire intelectuală și destul de „comme il faut“, pentru-ca să aibă ambițiunea, de a scrie ce se cuvine și ce nu se cuvine, când e vorba de relațiunile lui cu alți literați.

Colegii nostri maghiari răstoarnă toate convențiunile diaristice.

Le cunosc, nu le cunosc, asta e treaba lor: destul că nu vor să știe despre ele.

Deși liberali — mare minune, dacă le opuni argumente supărătoare, ei încep să strige după procuror.

Vine, în sfârșit, procurorul și le face cheful.

În toată lumea civilizată un coleg tras în judecată, fie el amic ori adversar, este un fel de „noli me tangere“: nu se discută în vederea unui proces de presă, nu se preocupă cauza.

Colegii nostri maghiari fac chiar mai mult: ei încep a da informațiuni false despre vieța colegului tras în judecată, ba fac apel la jurați, ca să-l condamne chiar și dacă nu 'i-ar pute dovedi vinovăția.

Am avut anul trecut un proces de presă și am fost achitați.

S'a desființat curtea cu jurați, care ne-a achitat, anume pentru-că ne-a achitat.

Ni se fac acum alte două procese, două deodată și amândouă pentru articole, în care am răspuns la ideile emise în oficiul „Kolozsvári Közlöny“.

Dacă este pe lumea aceasta un diar, căruia 'i-se cuvine să tacă, acela e „Kolozsvári Közlöny“, căci de aici înainte are să vorbească Măria Sa Domnul procuror reg. ungăr și au să se pronunțe jurații.

Nu însă! — tocmai „Kolozsvári Közlöny“ strigă: Bravo! 'l-am prins cu ocaua mică, s'a dat de gol, a sărit iepurele din tufă, și al nostru e meritul! „noi 'l-am stîrnit“.

Se plîngea oficiul clujan și tot se mai plînge, că sîntem atât de chibzuți în mînuirea condeiului, încât nu ne dăm nici odată de gol, nu intrăm nici odată în conflict fățiș cu legea, ci ne vîrșăm numai așa printre șire veninul.

Acum, în sfârșit, tot ne-au scos și reții dela „Kolozsvári Közlöny“ din sărite; durere numai, că nu s'a găsit manuscrisul, ca să fie dovedit acela, pe care mai ales vor să-l aibă atât de „cuviosii“ colegi din Cluj.

Noi scim, că este în țeara aceasta o lege, care obligă pe toți, și legea aceasta nu fi dă nimenuia dreptul de a mai căuta manuscrisul după-ce autorul s'a găsit și a declarat: „Eu am scris și eu răspund!“

Cu toate aceste diarul clujan stăruia, ca nu autorul, ci altul să fie osândit, căci „fie ori-și-cum“, stilul e al lui, vocea e alui Iacob!“

Apoi negoțătoria aceasta nu merge. Jurații, chiar și la Cluj, n'au să judece omul, ci fapta, eară fapta aceasta nu există.

Jurații n'au să judece nici ceea-ce e în inima noastră, nici ceea-ce unii ori alții vor fi voind să găsească printre șire, nici „stilul“ nostru, — în *internis non iudicatur praetor*, — ci fapta lămurită, pe care o vom fi săvîrșind.

Eară când e vorba de faptă, ea nu se poate lămurii.

„Ne aducem aminte de agitațiunea, pe care a săvîrșit-o această foaie“, — dice oficiul clujan.

Jurații n'au să se pronunțe asupra unei „agitațiuni“ în genere, ci asupra unei fapte speciale, anume calificate prin lege.

Și de aceea este foarte important, când un diar oficios dice „deși nu s'ar pute dovedi din punct de vedere al justiției în acest articol așa numita „provocare directă“, — totuși...“

Ce totuși?! Dacă nu se poate dovedi „provocarea directă“, este dovedit, că **nu am voit** să „provocăm“, și ni se poate face violență, dar „din punctul de vedere al justiției“ nu putem să fim osândiți, căci nu ceea-ce se presupune, nu ceea-ce se bănuiesce, ci ceea-ce am voit cu toată pozitivitatea este obiectul judecării.

Dacă voiam noi să „provocăm“, scim noi atîta carte românească și avem atîta dibăcie de „stil“, ca să și formulăm ceea-ce voim: nu am voit însă și de aceea nici nu le-am făcut colegilor din Cluj hatîrul de a spune ceea-ce nu voim.

E foarte urît, — foarte urît este, când omul uită ce se cuvine și ce nu se cuvine între oamenii „comme il faut“!

Colegii nostri din Cluj ar trebui să aibă cel puțin ambițiunea de a vorbi cu inima deschisă: Este acolo în Sibiu un

om, cu care nu putem discuta, fiindcă are nise apucături de condei a „ibis-re-dibis“. Ce mai umblați cu procese de presă!? Găsiți-'o vină, faceți-'i un proces politic și, dovedit, nedovedit, pu-neți-'l la răcoare!“

Asta se poate!

Întrebarea e numai „wer die Zeche bezahlen wird“.

Tribunalul din Cluj nu a pronunțat încă hotărîrea de punere sub acuzare, și este un lucru, care nouă ne poate veni la socoteală, că un diar „oficios“ face presiune asupra judecătorilor chiar și pentru cazul, că „nu s'ar pute dovedi din punct de vedere formal al justiției“ fapta calificată de lege.

Cestiuni bisericesci.

Încă înainte de sărbători colegii nostri dela „Luminătorul“ s'au pronunțat oare-cum în contra felului nostru de a trata cestiunile bisericesci, imputându-ne, că 'i-am făcut o nedreptate Preasfinției Sale Părintelui Episcop Ioan Meșianu.

Acum, după sărbători, în numărul de 4/16 Ianuarie, ni se face, deși cu multă rezervă musturarea, că am intrat în polemică atât cu „Gazeta Transilvaniei“, cât și cu „Telegraful român“, ceea-ce nu este exact, fiindcă noi cu „Gazeta“ nu voim să ne certăm, ear' cu „Telegraful“ nu discutăm.

Am fost, ce-i drept, loviți cu multă lipsă de cumpăt în coloanele „Gazetei“, am trecut însă preste supărarea nemotivată a colegilor nostri din Brașov și am declarat, ceea-ce declarăm și acum, că, dacă ei nu vor cu nici un preț să meargă alături cu noi, vom merge noi după ei, numai să ne arete lămurii, unde vor să ne ducă, să vorbească cu inima deschisă și să nu umble cu rezerve, care ne lasă în nedumirire.

Eară cât pentru „Telegraful român“, nouă, oamenilor independenți, nici că ne este iertat să discutăm cu o foaie, care este un adevărat porto-franco literar.

Ca publicisti conștiențioși noi avem datoria de a ne câștiga informațiuni exacte despre toate afacerile ce pot să intereseze pe publicul nostru, ca să-'i putem da, când cere trebuința, cuvenitele lămuriri.

E însă foarte restrîns cerul, din care noi putem să primim și să comunicăm informațiuni directe și pe deplin sigure. Astfel despre dispozițiunile cercurilor dela Curte, despre tainele cabinetelor, despre

hotărîrile guvernului ori despre planurile deosebitelor partide din țeară, nu putem să le dăm cetitorilor nostri decât puține informațiuni, fiind și aceste de cele mai multe-ori nesigure.

Cu atât mai virtos trebuie dar' să-'i lămurim, când este vorba de cercuri, din care trebuie să avem informațiuni sigure, câștigate fie din propria noastră intuițiune, fie prin nise oameni vrednici de toată încrederea.

Astfel trebuie să scim, pentru-ca să putem spune, când cere trebuința, ce se petrece la Gherla, la Oradea-mare, la Arad, la Lugoj, la Caransebeș, la Blaj și la Sibiu, unde sînt centrele noastre de cultură națională.

Și o scim aceasta parte din propria noastră intuițiune, parte din împărtășiri primite dela oameni cu multă competență.

Am aflat, că sînt între Prelații nostri patru, care se bucură pretutindenea de multă stimă și de multă iubire. Am căutat dar' să ne lămurim, prin ce anume 'și-au câștigat acestia trecerea, pe care o au.

Am văzut apoi, că alți doi dintre Arhiepiscopii nostri sînt adese-ori combătuți pentru atitudinea lor în vieța publică, ne-am convins însă, că propriii lor diecesani sînt în cea mai mare parte jigniți de aceste combateri și am căutat să ne lămurim, de ce anume acestia țîn la Arhiepiscopii lor.

Am văzut, în sfârșit, că alți doi dintre Arhiepiscopii nostri, sînt combătuți mai cu deosebire de propriii lor diecesani și ne-am întreat: de ce oare acesti doi păstori nu-'și țîn turma în pace? de ce atîta vrajbă tocmai între cei mai apropiați și mai direct interesați?

Noi, care voim să înceteze vrajba, noi trebuim să ne lămurim înșine și să lămurim și pe alții asupra acestei întrebări.

Ne aflam aici în Sibiu, le vedeam toate cu ochii nostri, eram cei mai de aproape chemați a le ști toate. Ne mai veniau cu toate aceste și raporturi voluminoase dela oameni foarte competenți, și abia trecea săptămîna, fără-ca să ni se facă imputarea, că rezervele ce ne impun sînt o adevărată complicitate. Timp de un an de zile ne-am mîrginit însă a spune în termeni generali și cu multă cruțare, că merg rău de tot lucrurile aici în Sibiu și că trebuie neapărat să se facă o îndreptare.

Stăruințele noastre au fost însă zadarnice, mai mult. ele au fost luate de unii dintre fruntașii Sibieni drept pretext

Foița „Tribunei“.

Cestiuni juridice.

(Urmare și fine.)

Refueala unei refuei comerciale.

Sentața din 2 Iunie 1885 nr. 1438.

Curtea c. r. de administrație a decis asupra jalbei doctorului Friedr. Horrakt, avocat în Klagenfurt, ca tutor al ereșilor minoreni Ana și Bertha Hudelist după A. Hudelist, ca decisiunii ministerului c. r. de finanțe din 2 Octombrie 1884, nr. 26,214 privitor la măsurarea unei taxe mărite dela copia unei refuei comerciale ddo 16/21 Noemvrie 1881, după pertractarea publică verbală și ascultarea secretarului c. r. ministerial cavalier de Froschauer:

„Jalba se refușă ca nemotivată“.

Motive.

Recurentul preda ca supplement unei petițiuni tribunalului c. r. de țeară din Klagenfurt un duplicat consistător din 3 coale al unei refuei scrise de pictorul Alois Morandini asupra ereșilor după A. Hudelist ddo 16 Noemvrie 1881, în care se află la sfârșit următoarea clausulă de saldară: „Refueala aceasta de 861 fl. 46 cr. 'mi-se solvise astăzi după învoeala făcută cu 732 fl. v. a. Klagenfurt, la 21 Noemvrie 1881“.

Pentru clausula aceasta se întrebunțeară timbre de 3 fl. 75 cr. În instanța administrativă se iertă cu privire la împregiurarea, că pentru suma achitată de 732 fl. se cuvine numai un timbru de 2 fl. 50 cr. după scala II, suma de 1 fl. 25 cr., măsurarea taxei însă îndeobște se susțină, prescriindu-se recurentului pentru întrelăsata întrebunțare a unui timbru de 5 cr. pro coală la editarea duplicatului refuelei taxa pro 15 cr. de 50 de ori, a. e. 7 fl. 50 cr. și pentru lipsirea timbrului de alegere pentru 2 coale a 15 cr., suma de 30 cr., așadară cu totul 7 fl. 80 cr. v. a.

Jalba combate prescrierea aceasta taxuală din acea privire, că uricul amintit se înfățișează ca o cuitanță, pentru care s'a solvit într'un mod legal timbrul clausal și adecă cu privire la desp. 1 al întroducerii la tariful legii de taxe din 9 Februarie 1850 și suma de 841 fl. 36 cr. după scala a doua cu 3 fl. 75 cr. Duplicatul refuelei nu e subscris decătră editorul și fiindcă la determinarea taxei dela un uric nu se întrebă după formă, ci după faptul iuridic, care se adevărează prin el, de aceea n'avea recurentul să solvească afară de timbrul întrebunțat de 3 fl. 75 cr. pentru cuitanță o altă taxă.

Curtea de administrație a proces la judecarea jalbei acesteia din considerarea următoare: Recurentul concede însuși, că ceruse dela

A. Morandini o copie a refuelei asupra datoriei, ce-'i datorita ereditatea lui A. Hudelist eventual ereșii lui minoreni Ana și Bertha Hudelist. Alois Morandini a corespuns acestei cereri și a extradat un duplicat al amintitei refuei, cum se poate vedea și din originalul trimis curții de administrație decătră tribunalul de țeară din Klagenfurt.

După § 19 al legii din 8 Martie 1876. Leg. imp. nr. 26 alinea 4 se recere iscălitura editorului, pentru documentarea obligațiunii taxuale a unei computări; corespunde, dacă persoana, în al căreia interes se face editarea, se poate cunoaște din refueala d. e. printr'o însemnare tipografică, ce e și în cazul acesta. După-ce după alinea 6 a cit. § 19 sînt supuse și copiile ăstorfel de refuei tot aceleiași taxe ca și originalele, după-ce mai departe după alinea 1 tot aceluiași paragraf era pentru refueala această eventuală copie de a solvi după mărimea datoriei timbrul de 5 cr. pe coală deja la editarea ei, au fost autoritățile financiare îndreptățite și obligate conform § 20 al legii citate din 8 Martie 1876, de a prescrie ereșilor după A. Hudelist și editorului în solidum de 50 de ori taxa amintită de 15 cr. conform § 71 nr. 1 lit. a) a legii din 9 Februarie 1850. Recurentul întrebunțase această computare ca alesat unei petiții adresate tribunalului de țeară din Klagenfurt.

După § 10, alinea 3, a legii dela 29/2 1864, care statorcesce o abatere dela T. P. 20 a legii din 9 Februarie 1850; e în cazul întrebunțării prevădute a refueilor amintite în notița la I. P. 83 R. 2 a legii din 9 Februarie 1850 ca alegate petițiilor supuse timbrului de a solvi taxa prescrișă pentru alegate (T. P. 20) îndeosebi, adecă independent de timbrul solvit pentru o refueală ca atare.

Fiindcă e înzestrată o coală a acestei refuei, care conține saldarea, cu timbrul legal de scală și nu e mai mult supusă altei taxe după notița la T. P. 20, era de solvit taxa alegatei numai referitor la celelalte două coale. Măsurarea acestei taxe nu era deci ilegală.

Jalba trebuia deci reprobata.

În 16 l. tr. s'au deschis în Roma asemenea două congrese juridice, care promit a fi de cea mai mare influență asupra omenirii.

Sînt congresele „congresso penitenciaro“ și „congresso antropologico-criminale“. La cel din urmă au luat parte preste 70 de persoane din toate statele europene. La cel dintău găsim participând și mai multe dame literate. Din Austria luă parte consilierul aulic Fuchs, profesorul Benedict și directorul penitenciarelor Tauffer. Ministerul italian deschise congresele, care

spre a accentua o desbinare în partidul național, voind să împartă pe membrii acestuia în susținători și adversari ai actualului Metropolit.

Atunci ne-am dus la Blaj, fără de sgomot, pe nesciute, ca nisce oameni, care vor să se lămurească ei prin ei, nu prin cei interesați în cauză.

Oameni, care nu știu cu cine vorbesc, ni s'au plâns, că Blajul nu mai e Blajul de odinioară, unde Românul respiră în toată libertatea. Nimeni nu mai îndrăznește să se pronunțe în chestiuni politice, nici chiar să vorbească tare, când se află pe uliță. Studenți și profesori s'au ținut în o disciplină aspră, chiar canonicii își impun cea mai deservită rezervă, fiindcă altfel se mănăscă Excelența Sa.

Cine a cetit vre-un număr din „Tribuna“, acela știe, că pe noi nu pot să ne încante aceste stări de lucruri și că cel mai apropiat gând al nostru nu putea fi altul decât împotrivirea.

Da, însă Excelența Sa e un om foarte „strict“, care se amestecă în toate, voiesce să le știe toate, îi mină pe toți înainte, un om, care nu mai ese din biserică și cu toate aceste e pretutindenea, unde se face ceva, pentru-ca să vadă, dacă bine se face.

Acest păstor „strict“ însă nu pedepsește pe nimeni, nu se folosese de autoritatea sa, ca să impună cuiva ceva, îi lasă fiesce-căruia libertatea, pe care voiesce să și-o iee.

Atunci de ce i-se supun toți?

Pentru-că altfel se mănăscă, și toți vor ca Excelența Sa să nu se mănăscă, ci să-l vadă mereu vesel, mereu fericit în mijlocul turmei sale.

Nu mai întrebăm prin ce anume și-a câștigat această iubire, căci nu prin vorbe frumoase, nici prin forme deșerte, ci numai tot prin iubire adevărată se câștigă adevărată iubire, și această supunere de bună voie nu poate să fie decât rezultatul unui lung șir de fapte servite cu lăpădare de sine, rezultatul convingerii, că acela, care a servit aceste fapte, știe totdeauna ce poate și ce nu poate să facă și nu are nici odată să abuzeze de trecerea pe care o are, nici să ceară mai mult decât ceea-ce i-se poate da.

Ne-am întors dar' cu inima plină din Blaj, căci, deși aveam cuvinte de a fi mahniti, nu e în lumea aceasta nimic mai mare și mai frumos ca lucrarea pacinică, întinsă și urmată cu toată căldura sufletului omenesc.

Și erau Români aceia, care lucrează astfel, sub greutatea împregiurării, dar' cu suflet harnic, și era un Arhiepiscop român acela, care stetea în fruntea acestei lucrări: cu toate aceste ni s'a aruncat cu insolentă în coloanele „Telegrafului român“ în fața vorba, că surpăm o biserică românească, dacă „glorificăm“ pe bărbații celeilalte biserici românești.

N'am defăimat, n'am arătat chiar nici relele, de care suferă una dintre aceste biserici, ci ne-am mărginit a pune în fața Sibiului Blajul, pentru-ca să facă și Sibiul tot ca Blajul, ne-am bucurat numai,

accentuă, că asemenea tendențe de îmbunătățirea dreptului penal au vădit și congresele din Londra și Stockholm. Tema congreselor actuale este de a asigura activitatea pedepsei, de a delibera instituțiile penitenciare până în părțilele ei cele mai mici, de a aduce în concordanță cerințele disciplinare ale penitenciarelor cu acele ale igieniei și de a executa conducerea morală și intelectuală a osândiților; dar' mai ales de a scăpa moralicesce și a-i rehabilita pe cei ajunși de justiția riguroasă și rece, pe juminea criminală de a abate dela drumuri rele și cea din urmă e întocmai mișuna cea sfântă. Apoi cetise ministrul telegrama regelui Umberto, care aprobă tendințele congreselor. La discursul ministrului răspunse renumitul penalist german Holzendorf. La 17 l. tr. începură ședințele ordinare ale congreselor. Cât ni-e cunoscut, până acum s'au luat următoarele deciziuni la aceste congrese:

1. Interdicțiunea drepturilor politice și civile fie ca pedeapsă capitală sau accidentală, corespunde sistemului de astăzi penal. 2. Arestul preventiv e a se executa în chilii separate (sistemul arestului singuratic), asemenea a se executa și arestul scurt în chilii separate. 3. În fiecare stat sunt a se purta tabele de evidență asupra purtării osândiților, cari sunt deocamdată a se comunica apoi cu o

și un întreg șir de oameni a fost pus în interdicție, pentru-că n'au voit să declare, că ei nu se bucură de binele, pe care îl ved în mijlocul nostru, fiindcă sunt de altă profesiune cei-ce îl fac.

Colegii noștri dela „Luminătorul“ fac o rea întrebuințare de cuvinte, când spun, că noi am intrat în vorbă cu „Telegraful român“; nu! nouă nici că ne este iertat a o face aceasta: noi îi arătam numai publicului nostru, care sunt cuvintele, pentru care noi trebuie să fim mahniti de cele ce se petrec aici în Sibiu și cât de mare nedreptate li s'a făcut acelora, care au fost denunțați în coloanele „Telegrafului român“ drept nisce trădători față cu biserica lor, fiindcă nu vor să o identifice cu capul ei actual, căruia nu îi mai pasă de nimeni și de nimic.

Am fost provocați de colegii noștri dela „Gazeta Transilvaniei“, și am trecut înainte preste aceste provocații pentru-că nu avem cuvinte de a ne îndoi, că tot binele îl vor și ei și îl fac așa cum se pricep, am trecut fiindcă sperăm, că mai curând ori mai târziu le va pără chiar și lor înșile rău de ceea-ce au făcut.

Prieteni și tovarăși de luptă am fost și sperăm, că tot prieteni și tovarăși de luptă vom fi earăși.

Tot acest spirit îngăduitor par a fi dispuși colegii noștri din Timișoara să ni-l recomande și față cu Înalt Preasfinția Sa Părintele Metropolit Miron, care își spală mânilor, când în coloanele „Telegrafului român“ sunt insultați cei mai de frunte oameni ai bisericii, pe care o păstresce, dacă se mai poate dice așa.

Aceasta nu se poate, nu pentru-că nu voim noi, ci pentru-că noi trebuie să mergem cu curentul general, și cu acest curent colegii noștri din Timișoara vor merge și ei în cele din urmă.

De ce anume, aceasta o știu și ei, căci sunt și ei foarte bine informați despre cele ce se petrec aici la Sibiu.

Dar' ne oprim deocamdată aici.

Nu este pentru noi mulțumire mai mare decât aceea, când putem să vorbim bine, și nu durere mai mare, decât să fim puși în trista necesitate de a mărturisii și rău despre noi înșine.

Austro-Ungaria descrisă ilustrată.

Începem cu publicarea lămuririlor pe care dl Alexandru Roman a binevoit a ni le trimite.

Pesta, 30 Decembrie 1885 n.

În nrul 259 dela 12/24 Noemvrie 1885 al „Tribunei“ onorab. redacțiune, curmând pe un moment „nesfrșitele“ dealtmintrelea poate, prea instructivele polemii cu secăturile jurnalelor ungurești din Cluj, — se apucă, ca din senin, cu o furie tedescă și cu mare dosă de insolentă, a face „eacă așa“ critica persoanelor invitate, dintre cărturarilor români, a conlucra la cartea etnografică ilustrată ce apare la inițiativa și sub auspiciile În. Sale principelui de coroană.

Dacă onor. redacțiune s'ar fi mărginit la o critică obiectivă, — chiar spunând, că s'ar fi putut găsi între Români și mai abili și mai capabili, —

conferență diplomatică. 4. Internații în penitenciare sunt a se instrua în cetire, aritmetică, și religie cum și în vre-o meserie, însă cea din urmă după alegerea internaților, ca eșind din penitenciar, să aibă cu ce a-și agonisi pânea de toate zilele. 5. Osândiții pedepsiți sunt după eșirea din penitenciar de a se ține sub curatelă polițiană cum și în vre-un institut de lucru. În congresul cel antropologic însă se desbătuse anume, că oare sunt de a se introduce în codicele cel nou penal din Italia teoriile antropologice criminaliste? Dl Garofolo cere revisuirea codicelui penal sardinian. Righi îl apără, dicând între altele: „că consună cu școala pozitivă, ca să primească pre criminalistul ca stând sub puterea naturii“, adică cu momentul patologic, dar' el combate cu deservire acea doctrină a școalei, care în general exclude ori-ce răspundere morală a individului și ignorează cu totul ori-ce voință individuală. El amintese de teoria așa numită „determinismul“ al secolului trecut, cu care se ocupă mai ales teologia și din care trase consecunțe transcendente. Se cere o lege, ce e cu neputință. El e contra acestei teorii, căci omul todeauna e liber în determinarea voinței sale și nu se lasă a fi convins de contrarul.

Dionisiu O. Olinescu.

bunaoară ca anonimul insultător, — eu unul, în ceea-ce mă privește, nu aș fi reflectat la expectațiunile bune, rele, ale scriitorului, dar' vedând că sub scutul redacțiunii, scriitorul a alunecat în noroiu, de unde împoșcând fără socotință în dreapta și în stânga, se aruncă cu nespuse aroganță și cutezare pe tribună și se constituie el singur în tribunal și literar și politic, — caută să apelez la forul care este mai sus pus decât redacțiunile jurnalelor, fire-ar ele cât de prețuite și stimabile, precum îmi sunt mie redacțiunile jurnalelor noastre, adică la mintea cea sănătoasă și nepreocupată a publicului român.

Răspundeam numai decât, însă abia acum găsiu, în nomolul hârtiilor mele, prețuita scrisoare din 2/14 Iulie 1884, ce d-voastre domnule director, avuseți bunătatea a mi-o adresa, ca răspuns la scrisoarea mea confidențială, cu care deodată vă trimisesem — cu rugarea pentru publicare — și invitațiunea ce primisem chiar atunci cu semnătura În. Sale principelui de coroană.

D-voastre domnule director, vedând cele scrise din partea redacțiunii și cunoscând cuprinsul scrisorii d-voastre veți înțelege numai decât, că aveam trebuință de această scrisoare a d-voastre pentru a pute constata că onorab. redacțiune a „Tribunei“ se află în vedită contradicțiune cu directorul ei. D-voastre veți constata: că părerea d-voastre, în ceea-ce mă privește, este contrară părerii exprimate de redacțiune, eu din parte-mi cu mulțumire constat totodată româneasca pornire a d-voastre, oferindu-mi, spre utilizare, prețioasele d-voastre notițe, vrând astfel a contribui chiar și indirect la lucrarea ce se va face în interesul națiunii noastre.

Fiindcă în articolul amintit am fost, atât colectiv cât și în parte, onorat de a tratare drăgălașă, neobișnuită între oameni cu bună educațiune și adevărată cultură, vă rog, dle director ca să binevoiați a da loc în coloanele prețuitei „Tribuna“ următoarelor observațiuni provocate prin vătămătoarele expresiuni ale scriitorului.

Mă voiu mărgini la cele ce mă privesc și dacă totuși expunerea mea se va pără cam lungă, nu va fi însă, cred eu, fără interes pentru cetitori de a cunoaște unele amănunte din istoricul invitațiunilor și despre situațiunea colaboratorilor români.

Când mi-se făcu onoarea de a fi invitat a colabora, eu conform nu numai regulilor curenței, ci și a invitațiunii formale, expresă în cea scrisoare invitatoare (se declar: că primesc sau ba?, și în cas de primire, pentru agendele ulterioare să mă adresez redactorului părții ungurești a operei, dlui Mauriciu Jokai) — am declarat că primesc cu mulțumită această distincțiune onorifică și că în cercul consingelilor mele și după modestele mele puteri, stau gata a colabora la opera proiectată.

Cât pentru invitațiune, nici întrebare prealabilă nu mi-s'a făcut, nici anunțat nu am fost, ci invitațiunea mi-a sosit, drept surprindere, la Sebeș în Ardeal, unde petrecui atunci lunile de veară și lipsiam de o lună din Pesta. Șciind însă eu că redactorul părții ung. este dl Jokai, care, ca vechiu coleg (deputat) cunoscându-mă și creșdând el, că voi fi șciind puțină carte și că prin urmare voiu pute colabora, am dat cu socoteala, că dînsul mă va fi recomandat În. Sale.

Nu l'am întrebat pre dl Jokai despre aceasta, ci, întors la Pesta, l'am întrebat: că mai fi-vor încă și alții, — afară de cei numiți în interval, — invitați a colabora, căci, după a mea părere, ar fi bine să fie mai mulți și aș dori ca să află cam câți, și cari? și în fine că mi-aș permite a-i designa pre unii de valoare literară. Dl Jokai, în loc de răspuns direct, mă întrebă, de cunosc pre dl Atan. Marienescu?

„Mi-e vechiu cunoscut și amic“ răspunsei. — „Dar' pre dl profesor gimnas. Ioan Goldiș?“ „Asemenea“ diși. — Ce șocotesci, bine sunt aleși?“ — „Bine“, răspunsei, și diși și astăzi, după convicțiunea mea, placă sau nu placă scriitorului dela „Tribuna“ sau altora.

După acestea îi numii două persoane dintre cărturarilor români literați cunoscuți prin lucrările lor, insistând mai ales pentru unul, ca să fie invitat. Dl Jókai diși: „Negreșit, că trebuință va fi de mai mulți colaboratori și vor fi invitați și alții și — cât pentru cesti doi, pre cari mi-i numiși, vom vedă; — mai e timp, căci conlucarea, la partea noastră a operei, se va începe numai preste doi ani, până atunci se lucrează la partea tehnică a cărții.“

Publicul cetitor știe, că de atunci s'au invitat mai mulți și anume cari. Ce fel de considerațiuni literare? politice? cunoscințe personale? sau alte conexiuni? au determinat pre cei în drept a recomanda pe cutare sau cutare, nu putea și nu poate fi problema, cu a căreia deslegare ar trebui să mă ocup.

Ceea-ce mă preocupă în prima linie, era ca poporului nostru să i-se dee locul cuvenit între popoarele regatului și apoi mă preocupă

fiesce, să cunosc partea lucrării, ce va căde în sarcina mea.

Vedând eu planul lucrării, precum se publicase prin diare și locurile incidentale, unde se făcea amintire și despre Români, ca d. e. la Siria, deodată de a valma și alătura cu Sârbii, Ţigani, etc., aveam oare-cari temeri și din astă cauză, am descoperit mai multor cunoscuți, chiar și dv. dle director, aflându-mă în Sibiu, că de voiu vedă, că nu ni-se dă: locul cuvenit națiunii noastre, nici libertatea și latitudinea necesară de a scrie după cum cere importanța obiectului, sau dacă despre poporul român, ar fi să se trateze numai într'un mod incidental, cunoscându-mi datorința către națiunea mea, mă voiu retrage numai decât dela colaborare, negreșit prin o declarațiune motivată. — De atunci am mai vorbit cu dl Mauriciu Jokai, în luna lui Maiu, a. c. Dînsul îmi dede earăși același răspuns, că se lucrează încă tot la partea tehnică și că abia preste un an se va începe cu partea literară. Această amânare, să nu diși tândălitură, me întâria și mai mult în presupunerile mele, că avem să fim suprinși și că partea ce se va designa nu numai pentru poporul nostru, ci și pentru celelalte popoare, afară de poporul maghiar, are să fie mai mult incidentală și lucrarea, prin suprindere, mai mult rapsodică, decât sistematică. Cu toate acestea am creșd, că trebuie să adăst până în fine. Ajuns la răspântie, voiu alege calea, pre care am să plec.

Apărând însă fascioara primă a cărții și vedând totodată publicate și numele colaboratorilor, apoi observând, că din lista colaboratorilor la partea ungurească, lipsese numele dlor Atan. Marienescu și Ad. Diaconoviciu, îmi propusei a interpela încă odată și mai pe urmă pe dl red. M. Jokai. Ocașiunea binevenită mi-se oferă chiar într'una din ședințele adunării deputaților, înainte de prorogare, acum în ajunul serbătorilor. După-ce îi spusai îngrijirile mele și necesitatea urgentă de a ne întruni spre a consulta asupra planului și împărțirii lucrărilor între colaboratori, spunându-i totodată și planul, după care am avă să lucrăm, dînsul recunoscu, că am toată dreptatea, nu vră însă nici astădată, să ne convoace, ci mă însărcină: ca să-i comunic în scris planul și împărțirea lucrării, arătându-i părțile de lucrare, cu cari după a mea părere și cunoscință, ar fi să se însărcineze cutarele sau cutarele dintre colaboratorii români. Primii, ca planul ce i-l comunicai să-l pun pre hârtia, ear' cât pentru împărțire diși, că me voiu consulta cu acei dni colaboratori, pre cari îi cunosc și rezultatul înțelegerii noastre îl voiu comunica asemenea. Mai nainte de a ne despărți îl întrebai, cum s'a întemplat, că din lista colaboratorilor români lipsese numele dlor At. Marienescu și Ad. Diaconoviciu, cari încă fuseseră invitați? El, cu mirare întrebă, că într-adevăr lipsese numele dlor din listă?

Afirmând eu, că așa este, diși „capul meu ferbe de atatea ocupațiuni și se vede, că nu am băgat bine de seamă la câte toate, dar' dlors sunt și rămân colaboratori.“

Spunându-mi totodată, că pre dl Diaconoviciu l-a designat a lucra în cele ardelenesci, numai decât observai, că dl Jokai însuși nu și-a făcut încă o idee clară despre planul lucrării noastre, și necunoscând persoanele nu poate să știe nici cu cari părți ale lucrării să se însărcineze cutarele. Creșdând, că acestea se vor lămuri între noi mai târziu, numai atâtea îi observai, că dl Diaconoviciu este bănuțean, și ca atare cunoscând mai bine vieța Românilor bănuțeni, mai nimerit ar fi să se însărcineze cu etnografia Românilor din Bănat. Dl Jokai raspunse scurt „pentru Bănat l'am designat pe dl Opriș!“ Eu vedând, că nu cunoaște de loc relațiunile persoanelor, îi spusai, că dl Opriș, născut și crescut în Ardeal, trebuie să cunoască mai bine vieța Românilor de acolo decât a Românilor din Bănat, unde d-sa, ca funcționar la oficiul telegrafic, prin urmare legat de un loc central cum e Timișoara, nici n'a putut avă ocașiune, ca să poată cunoaște în destul vieța sâtenilor români Bănuțeni, și cu toată inteligența și stăruința d-sale, nu va pute să susplinească ceea-ce îi lipsese din cunoscința poporului român din Bănat. „Apoi veți, și faceți de întocmii între voi, precum credeți, că va fi mai bine“ diși, și cu acestea ne despărțirăm. —

(Va urma.)

Revistă politică.

Sibiu, 9 Ianuarie st. v.

În cercurile parlamentare din Buda-pesta se vorbește cu o pozitivitate tot mai mare, că în urma resentimentului general, pe care l-a produs în țeară proiectata măsură, de a supune și tribunalele controlului prefectilor, ministrul-president Tisza are de gând să propună spre primire

desamintitul § 54 într-o astfel de stilizare, care exclude extinderea dreptului de controlă al prefecturilor asupra tribunalelor. Ca însă totuși să-i succedă intenționată înfrângere asupra judecătorilor, guvernul voiese acum să prezenteze dietei un proiect de lege despre modificarea instituției procuraturilor de stat, prin care să se dea apoi procurorilor de stat acel drept, care avea să li se asigureze prefectilor prin proiectul despre reforma administrației. Spre motivarea atentatului asupra neafirmării judecătorilor, proiectat în această formă, se face provocare la Franța, unde procurorii coroanei au asemenea drepturi.

În numărul seu dela 18 Ianuarie n. „Wr. Ztg.“ publică hârtia împărătească adresată ministrului-president, contelui Taaffe, prin care se convoacă dieta austriacă pe 28 Ianuarie n. spre începerea activității sale. În Joia viitoare deci se vor începe din nou lucrările parlamentare, după-ce până atunci dietele provinciale din Boemia, Austria-de-sus, Carinthia și Galiția își vor fi terminat activitatea lor. Pentru întâia ședință nu se vor ivi la ordinea zilei obiecte de o neînțelegere importantă politică, efectele debaterilor de limbă din dieta boemă pot însă foarte ușor să se ivească în parlament încă în primele ședințe.

Atât Sârbia și Grecia cât și Bulgaria au notificat marilor puteri refuzarea cererii de demobilizare. Un incident acesta, la care poate că nu s'au așteptat nici una dintre marile puteri și care nu-și pierde nimic din importanța sa nici chiar atunci, dacă puterile întru adevăr nu s'au disilusionat prin aceste răspunsuri negative ale Sârbiei, Greciei și ale Bulgariei și ar fi adevărat ceea-ce afirmă oficioasele, că anume acest rezultat negativ era de prevedut, și că puterile au adresat nota respectivă statelor balcanice mai mult de aceea, ca să le dea de înțeles, că înțelegând eventual careva din ele în acțiune, o va face-o aceasta pe barba sa fără de a mai pute conta la spriginul și scutul Europei.

Atitudinea Rusiei față cu cestiunea uniunii bulgare încă nici astăzi nu e clarificată. E de temut chiar, că Rusia trăgânează lucrul cu intențiune, și că spre acest scop ar trece acum și preste pretențiunile uniunii. Lui „Köln. Ztg.“ i-se comunică din Viena, că Rusia numai de aceea ar trăgâneza atâtă împăcarea ei cu principele Alexandru, pentru-că ea și acum tot mai sperază într-o schimbare de cabinet în Anglia și într'un cabinet Gladstone, care ar promite o prevenire amicală față cu ea. Diarele engleze însă tac și nu spun nimic, nici despre probabilitatea, nici despre neprobabilitatea unei schimbări de cabinet.

Privind prin microscop întreg demersul lucrurilor, apoi țî-se pare, că toate merg într'acolo, de a pune capăt imperului otoman. Principele Alexandru prea bine o știe, că un nou pericol de războiu nu s'ar mai îndrepta în contra lui, ci în contra Turciei. Sârbia de asemenea știe, că expirând la primăvară armistițiul și trebuind să înceapă din nou campania în contra Bulgariei, Rusia nu poate fi pe partea ei. De altă parte însă legătura, ce există între ea și Grecia își ia nise forme din ce în ce mai concrete și îi oferă destule prospecte pentru succese ușoare și pentru o mărire a teritoriului seu, ce ar fi a se exopera în contul Turciei. Sârbia de mult își dorește să ajungă în posesiunea Sârbiei-veche; tot atât de tare dorește Grecia să-și adnezeze Creta, Epirul și Macedonia. Și aci zace motivul secret, din care Sârbia și Grecia au denegat demobilizarea.

„Novoie Vremia“ are informațiuni, în urma cărora guvernul rusesc e hotărât a face puterilor europene o nouă propunere, și anume, că acele să provoace împreună cu Rusia pe Grecia, Sârbia și Bulgaria, să-și trimită acasă trupele mobilizate. Dacă aceasta a doua provocare nu ar avea nici un rezultat, guvernul rusesc e eventual gata a-și trimite trupele sale în Bulgaria; în contra Sârbiei să procedă atunci Austro-Ungaria și în contra Greciei Anglia.

Diarele franceze laudă declarațiile guvernului. Oportunistii fac unele rezerve, și pe deplin mulțumite sînt numai foile radicale. Rochefort a scris, că pentru întâia dată s'a aușit o declarație de a

guvernului, care se conține ceva cum se cade.

Plenipontențiarul rusesc din Constantinopol a predat Porții o notă, prin care se cere executarea articolului 61 al tratatului de Berlin cu privire la reformele pentru Armeni. Această notă a surprins într'un mod foarte neplăcut și a deșteptat față cu politica Rusiei oarecare neîncredere în cercurile guvernamentale și diplomatice din Constantinopol, și aceasta cu atât mai vîrtos, cu cât guvernului i-s'a împărțit totodată, că în provinciile armenesci circulă o mulțime de broșuri revoluționare, ce sînt răspândite între populația de acolo prin agenți secreți.

Din dieta Ungariei.

(Ședința dela 16 l. c. n.)

Iuliu Margittay atrage atențiunea la dezvoltarea ce se observă în țeară. Aristocrația și proprietarii se prăpădesc și dau naștere celui mai primejdios proletarism. La aceasta contribuie sporirea elementului oevresc. Guvernul nu urmează politicii lui Bismarck, care nu numai că a oprit imigrarea Ovreilor, dar' îi și expulsează. Îmbogățirea Ovreilor e dovadă despre starea generală.

Beöthy declară, că guvernul s'a prea grăbit cu investițiunile. Deficitul periclitează existența statului, aceasta abia mai suferă îndoială. Investițiunile aveau să înceapă numai după-ce echilibrul se va fi restabilit cel puțin în ordinariu.

Privitor la politică vorbitorul voiese să reflecteze numai la cazul cu întărirea ideii de stat în Buda.

Privitor la Croația, guvernul nu e în stare să arete nici atîta rezultat cât se vedea pe timpul guvernului aulic, care rezida în Viena.

E lucru curios a afla stările de aji din Croația ca mulțumitoare din punctul de vedere al statului maghiar.

Beöthy se ocupă apoi cu cunoscuta procedură a guvernului de a cere votarea de reforme și măsuri menite a asigura guvernului putere sub pretextul de a consolida idea de stat. Nici odată, după părerea vorbitorului, nu s'a făcut vre-o reformă, cu privilegiul căreia guvernul se fi fost urmat cu atîta slugărnice ca acum. Acesta e un simptom de boală socială și politică.

Oto Herman constatază și el boala de care e infectată societatea. Reflectează la pasagele din vorbirea lui Beöthy, în care acesta declară, că nici chiar un Deák n'a lăsat să fie astfel iubilat cum se lasă Tisza a fi iubilat.

Ungaria stă pe pragul unei noue transacții; cum a pregătit-o guvernul aceasta din punct de vedere social? La ocaziunea celei de a doua transacții a existat mare agitațiune în cercurile comerciale și industriale; astăzi nu se observă semne pentru aceasta. Pentru-ce? Pentru-că bărbații conducători de atunci nu stau în serviciul guvernului. . . Această depravare de caractere va nimici mai curînd ori mai tîrziu întreg sistemul de oaze al societății.

Vorbitorul se ocupă acum de cestiunea naționalităților. Ministrul-president dîse ieri, că stările de aji ar fi fiind mai bune decât cele de mai nainte. El trece însă cu vederea, că agitațiunile naționalităților mai nainte n'au avut puncte de gravitațiune, precînd astăzi ele au astfel de puncte. Unitatea germană a provocat înființarea Schulverein-ului; un alt punct de gravitațiune sînt Balcanii, sau mai clar: România. Această agitațiune are sistem și formă. Vorbitorul citează o chartă, care poartă titlul „Dacia modernă“. Pe această chartă, care se află în us în toate scoalele populare ale României și e ornata cu portretele părechii regale române, Semlinul, Seghedinul, Tokai și Ungh formează granițele Ungariei (mişcare), precînd Transilvania formează centrul Daciei.

Mîna în mîna cu aceste charte merg proclamațiunile irredentiste. Cum s'au răspîndit aceste? Pe bani ungueresi. (Mișcare.) Deoarece 25.000 fl., care sînt destinați anual pentru cursul de limba maghiară oferă învățătorilor nemaghiari ocaziune comodă, de a se cunoaște unul pe altul și de a discuta cestiunile lor naționale.

Corespondență particulară

a „Tribunei“.

Blaj, în 19 Ianuarie n.

Pentru-ca opiniunea publică se nu fie în rătăcire cu privire la cele scrise în nr. 286 al „Tribunei“ și ca să se convingă pe deplin, că Excelenței Sale actualului Metropolit nu i-a lipsit bunăvoința față de clerici, vă rog a publica următoarele:

S'a accentuat în corespondența mai sus memorată administrarea seminarului de persoane fără deosebire de cele existente, care poate din unele motive au provădit clericii cu un vipt de tot rîu, încît năcăjit a trebuit să fie unul ca acela, care s'a vădit necesitat să recurgă la peană, ca pe calea publicității să arate neajunsurile cu care se luptă clericii în decurs de patru ani, lipsindu-le ori-ce cale spre a informa pe „tatăl“ lor, de a cărui bunăvoință nu s'au îndoit nici cînd.

Seminarul nostru dispune de un fond, pot dice, foarte mare, încît e asigurată subsistența lui și se și rămîna. E asigurată mai ales de cînd ocupă Excelența Sa actualul Metropolit scaunul metropolitan.

Am accentuat și aceea, că Excelenței Sale îi lipsește ori-ce cale spre a se informa directe dela noi, ci numai convîngîndu-se în persoană se va pute informa fidel despre neajunsurile noastre.

În urma corespondenței de mai sus n'a pregetat Excelența Sa a se informa, vizitînd în persoană seminarul nostru; s'a convins că cele scrise au purces din o inimă bună și nu din una rătăcioasă. Numai decât a dispus să se facă o reformă radicală în întreținerea cu vipt a institutului nostru și cu drept cuvînt va fi quis: „Voi fiilor care ați cunoscut duișia mea de inimă mi-ați descris un rîu — despre care eu nu sciam — fidel și eată, că nu-mi lipsește bunăvoința de a ameliora pe cât e posibil“.

Deci ca opiniunea publică se nu fie în rătăcire cu privire la cele scrise, putem dice, că rîul ce a existat s'a reparat, deși nu de tot, căci pe rînd toate se vor face și se vor împlini la dorința Înalt Preasfinției Sale, nu numai ce se ține de vipt, ci și cu privire la alte beneficii, de care ne împărțim.

Mulțumim în primul loc Excelenței Sale pentru bunăvoința ce o arată cătră fi sei suflatesci, pe care are să-i trimită în via Domnului, și rugăm pe atotputernicul D-șeu, ca să-i lungească firul vieții, ca să mai poată da consilii tinerimii ca și până acum și să mai poată fi în mijlocul nostru.

În fine îl rugăm pe Excelența Sa să se cerceteze și pe viitor, căci precum Excelența Sa se bucură vădîndu-ne progresînd în înțelepciune și sănătate, tot astfel ne bucurăm și noi vădîndu-l cînt de des în mijlocul nostru. Poate că cerem prea mult dela un Prelat, care lucră din zori de zi până tîrziu noaptea, care în toate zilele e la sf. biserică, care în toate Duminicile și sîrbătorile e de față la deprinderile în predici ale clericilor, care conduce examele de dimineața până la sfîrșit, care cercetează toate așezămintele de cultură de aci, dar' dorința de a-l asculta cînt de mult ne-a împins a-l ruga să vină în mijlocul nostru.

Sever.

Cronică.

Cassă de păstare la Blaj. După informațiunile, pe care le avem din isvor sigur zilele aceste s'a înființat la Blaj o cassă de păstare, care-și va începe operațiunile în Februarie anul curent.

Arbitragiul unui prefect. Sub acest titlu scrie „Kronstädter Zeitung“ dela 19 a l. c. următoarele: „Faimosul proiect de lege despre reforma administrațiunii își revarsă deja de pe acum umbrele sale. Cetim în „Ellenzék“: În ședința comitetului administrativ al cetății libere M.-Oșorheiu ținută la 12 Ianuarie sub presidența prefectului bar. Zoltán Bánffy s'au fost ales deosebitele comisii. Comisiunea disciplinară a fost însă numită de însuși prefectul cu încredințarea arbitrară a alegerii prescrise de lege, în contra cărei călcări de lege s'a și recurat.“

Exundarea Murășului. Din Lipova se depeșează, că exundînd Murășul, atît Lipova cât și celelalte localități dimpregiur sînt primejduite. Locuitorii din Bulciu și-au părăsit deja casele, deoarece-ce intrarea unei catastrofe e inevitabilă.

O nouă broșură despre naționalități. Un oare-care Ūrmössy Ludovic a dat o broșură intitulată: „Naționalitățile din Ardeal“. Broșura a apărut în tipografia ereților Gámán din Cluj, costă 70 cr. — și e foarte recomandată de „Kol. Közlöny“.

Soartea scoalelor de din comitatul Hunedoarei. În comitetul administrativ al comit. Hunedoara insp. reg. de scoale, Ludovic Réthy, a prezentat un raport foarte posomorît despre starea scoalelor de stat și a celor comunale, deoarece-ce ministrul de instrucțiune n'a licuidat pe seama acelora nici un cruceer pe anul 1885/6. într'o comună s'a fost închis scoala din lipsa lemnelor de foc. Voind tot în acea comună să se sistemiszeze încă un post de învățător, ministrul de instrucțiune n'a încuviințat sistemizarea

postului. Comitetul administrativ a îndatorat pe o altă comună să-și mai țină un învățător, deoarece-ce numărul copiilor umblători la școală e 192. Inspectorul scolar a și numit acolo un învățător cu 20 fl. salar lunar; ministrul însă a denegat aprobarea convocîndu-se la ordinațiunea sa Nr. 46,037 ex 1885, în care a declarat, că deocamdată trebuie să se sisteze mai departe desvoltarea instrucțiunii populare din cauză, că casa statului e goală.

Epistola lui Ludovic Kossuth, care poartă despre „românizarea Ardealului“ și pe care a trimis-o deputatul Otto Hermann „kultur-egylet“-ului din Cluj, va apăre în scurt timp în broșură cu o introducere a dlui Hermann.

Noutăți militare. Cetim în „Revista armatei“ din București: În sesiunea actuală a parlamentului austriac se va discuta proiectul organizării gloatei, menit a lua asupra-și menținerea ordinii interioare cînd armata și miliția sînt mobilizate pe teatrul de războiu. Contingentul respectiv va fi chemat la serviciu numai în localitățile unde absolut necesitatea o reclamă, ear' imediat după terminarea operațiunilor el va trebui să fie imediat concediat. — Sînt cîteva săptămîni decînd s'a dat în experiență la cinci batalioane de infanterie din diferite comandanmente din Austria o pușcă de repetiție. Sistemul a fost inventat de inginerul șef al căilor ferate de Nord-Manlicher. Magasia este construită astfel, încît poate păstra 5 cartușe. Rezultatele obținute până acum par a fi favorabile invențiunii noue. La fiecare companie din aceste cinci batalioane, s'au dat câte 76 puști, ceea-ce face de batalion 304, s'au în total 1500 puști puse la încercare. Comandanții corpurilor au primit ordin a relata ministerului de rebel rezultatele experiențelor până la 20 Iunie 1886.

O. F. Berg, scriitorul german și proprietarul diarului humoristic „Kikeriki“ din Viena, a murit la 16 a l. c. în institutul alienaților în etate de 63 ani.

Expulsarea Prusienilor din Rusia. Noul ukaz al țarului, care s'a publicat după 13 Ianuarie st. n. conține următoarele măsuri: Toți supușii prusieni, cari până la 1 Ianuarie 1886 n'au devenit cetățeni ruși, vor fi expulsați din Rusia. Pentru regularea afacerilor lor se acordă proprietarilor de moși un termen de 8 luni, proprietarilor de fabrici 6 luni, lucrătorilor în fabrici dela 6 până la 8 săptămîni, muncitorilor agricoli 6 săptămîni, și meseriașilor 1 săptămîna. Cu modul acesta, dice „Dzienik Pozmanskij“, numărul Prusienilor, care vor fi expulsați din Rusia, s'ar urca la 100,000.

Furtună în Italia. „L'Itaile“ scrie, că Luni de dimineață, 9 Ianuarie st. n. a fost la Florența un adevărat uragan. Vîntul despre Sud-Vest bătea cu atîta putere, încît nu se putea merge pe strade. În mai multe grădini arborii au fost culcați la pămînt. Un oare-care număr de case din giurul orașului au suferit stricăciuni. Mai tîrziu s'a mai potolit și temperatura a scăzut foarte mult. De asemenea și la Livourne în noaptea de 9 ale curenteia a fost o mare furtună. Aspectul mării era înspăimîntător. Un mic vas încărcat cu vin a fost de mai multe ori isbit de laturile foarte tari ale unui vas mare. În cele din urmă el s'a spart și s'a înecat. Mai multe case au fost descoperite și o mulțime de felinare de pe strade răsturnate.

Batalioanele de elevi dela scoalele din Franța. În urma experiențelor făcute de cîteva ani înceace cu batalioanele de elevi ai scoalelor publice în Franța, s'a dispus în unele departamente disolvarea acestor instituțiuni, deoarece-ce elevii se obișnuiesc deja într'un grad revoltator a se abține cu totul dela adevărata destinație, petrecînd tot timpul prin locurile publice. Se crede, că exemplul dat de unele orașe se va generaliza în curînd.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Budapesta, 21 Ianuarie n. Camera a rezolvit budgetul ministrului de interne. Mai mulți deputați combat dotațiunea operei și a teatrului național. Ministrul-president accentuează, că sistemul de cruțare nu poate merge așa departe a detrage mijloacele necesare pentru existența și înflorirea instituțiilor culturale. Cu privire la „institutede de copii găsiți“, a „institutede de alienați“ ministrul-president recunoaște necesitatea înființării, respective a înmulțirii lor, și pune în vedere dispozițiuni corespunzătoare. Urmează dezbaterile asupra budgetului ministrului de finanțe.

Bruxella, 21 Ianuarie n. În sesiunile camerei la votarea asupra proiectului urcării vămilor pentru bucate și animale s'au dat 45 voturi pentru și 21 în contra proiectului.

Director: Ioan Slavici.
Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Extrase din foaia oficială.

Licitațiuni:

5 Aprilie a. c. avera lui bar. Ödön Kemény, decătră tribunalul reg. din Zelău, în comuna Sarmaság.

18 Februarie a. c. imobilele lui Francisc Szotyori iunior, decătră jud. cerc. din S.-St.-György, în comuna Lisznyó.

29 Ianuarie a. c. imobilele lui Mihail Nagy decătră judecătoria cercuală din Careimari.

27 Aprilie a. c. imobilele lui Mihail Balogh iun. decătră trib. reg. din Oradea-mare.

15 Martie a. c. imobilele: lui Aurel Fogarassy și ale Antoniei Pogány decătră jud. cerc. din Huszt, în comuna Zádnya (comit. Maramurés).

17 Aprilie a. c. imobilele lui Gavriil Lőrinczy decătră trib. reg. din Timișoara.

4 Martie a. c. Realitățile Anei Zoller, decătră trib. reg. din Biserica-albă.

29 Aprilie a. c. imobilele lui Emeric Nagy decătră jud. cerc. din Orăștie.

22 Februarie a. c. se vor da în arândă, decătră direcțiunea bunurilor de stat din Cluj regalele din comunale următoare: Kásova, G.-Adorján, G.-Kincs, A.-Köhér, G.-Uvegcsür. Soropháza, Hodák, Radnotfája, Szt.-Mihály, Petele, M.-Bölkény, G.-Orsova, Ó.-Bölkény, F.-Köhér, G.-Szt.-Imre, G.-Oroszfalu.

Edicte:

A se insinua pretensiunile:

la rămasul după Dr. Ioan Bachmaier din Brașov.

Concursuri:

Un post de scrietor la procuratura reg. din Kézdi-Vásárhely. Termin până la 27 Februarie a. c.

Un post de scrietor la judecătoria cerc. din Buziaș (comit. Timiș). Termin 4 săptămâni.

În cercul oficiului de arhitectură din Marm.-Sziget și anume în comuna Gurafântâni și de a se ocupa postul de inspector de drum. A se adresa concursurile în 6 săptămâni la oficiul de arhitectură de stat din Marm.-Sziget.

Economic.

Piața din Mediaș, 18 Ianuarie. Grâu hectolitra fl. 9.40 până fl. 5.—; grâu mestecat fl. 3.70 până fl. 4.—; sęcara fl. 3.20 până fl. 3.30; orșul — până fl. —; ovșul fl. 1.70 până fl. 1.80; cucuruzul fl. 2.50 până fl. 2.75; semința de cânepă fl. 3.50 până fl. 4.—; crumpele fl. 1.— până fl. 1.50; mëlaiul hectolitra fl. 10.— până fl. 12.—; mazerea fl. 4.— până fl. 4.50; fasolea fl. 3.— până fl. 3.50; linteia fl. 8.— până fl. 9.—; chiminul (sęcăreana) fl. 36.— până fl. —; sęc brut 100 kilogrami fl. 28.— până fl. 30.—; lumini de sęc vęrsate fl. 48.— până fl. —; unsoara de porc fl. 50.— până fl. 55.—; slămina fl. 30.— până fl. 40.—; cânepa fl. 24.— până fl. 26.—; fęnul fl. 1.60 până fl. 2.—; sęcunul 100 pucăi fl. 26.— până fl. 40.—; spiritul gradul 8 cr.; carnea de vită chilo 28 până 32 cr.; carnea de vișel 20 până 24 cr.; carnea de porc 36 cr.

Tęrgul de rımători în Steinbruch. În 19 Ianuarie n. s'a notat: unguresci bętrâni grei 44.— cr. până 45.— cr. unguresci grei, tineri 46.— cr. până 47.— cr., de mijloc 45.— cr. până 46.— cr., ușori 42.— cr. până 44.— cr., marfă țerănească, grea 40.— cr. până 43.— cr., de mijloc 38.— cr. până 40.— cr., ușoară 38.— cr. până 40.— cr., romănesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sęrbesci grei 40.— cr. până 42.— cr., transito de mijloc 38.— cr. până 40.— cr., transito ușori 36.— cr. până 37.— cr., in-grășați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpenți la gară.

Cursul la bursa de mărfuri din Budapesta delă 19 Ianuarie st. n.

Grâu (din Banat): 72—73 Kilo fl. — până — 74—79 Kilo fl. — până —, (lângă Tisza) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.75 până 8.10, (de Pesta) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.65 până 8.—, (de Alba-Regală) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.75 până 8.10, (de Baeska) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.75 până 8.10, (din Ungaria de nord) 72—74 Kilo fl. — până —, 74—79 Kilo fl. 7.30 până 7.80.

Sęcara (ungurescă) 70—72 Kilo fl. 6.15 până 6.35 (Orđ nutreț); 60—62 Kilo fl. 5.50 până 5.95; (de berărie) 62—84 Kilo fl. 6.20 până 9.—.

Ovęs (unguresc) 37—40 Kilo fl. 6.40 până 6.70.

Cucuruz (de Banat): delă fl. 5.10 până 5.15; de alt soi fl. 5.05 până 5.15.

Rapița fl. 10.— până 11.50; de Banat fl. 10.— până 11.50.

Mëlaiu (unguresc): fl. 5.— până 5.25.

Timpu de furnisare.

Grâu (primăvară) 75 Kilo fl. 7.86 până 7.88 (per Septembrie—Octombrie) Kilo fl. 8.12 până 8.14.

Sęcara (primăvară) 69.7/10 Kilo fl. 5.56 până 5.58. Cucuruzul (Maiu—Iunie) fl. 5.54 până 5.56. Rapița (August—Septembrie) fl. 10.9/8 până 10.7/8. Spirit (brut) 100 L. fl. 24.50 până 25.—.

Cursul pieței din Sibiu. din 21 Ianuarie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română . . . Cump. 8.40 vënd. 8.50 Lire turcesci . . . " 11.20 " 11.25 Imperiali . . . " 10.20 " 10.25 Ruble rusesci . . . " 1.22 " 1.22

Bursa de București.

Cota oficială delă 19 Ianuarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%) . . . Cump. 92.— vënd. 93.— Rur. conv. (6%) . . . " 84.— " 84.1/2 Acț. de asig. Dacia-Rom. . . " 255.— " 267.51 Banca națională a României . . . " 1085.— " 1183.— Împr. oraș. București . . . " 29.— " — Acț. de asig. Națională . . . " 224.— " — Credit mob. rom. " — " — Scrișuri fonciare urbane (5%) . . . " 81.— " 81.— Schimb 4 luni " — " 34.— Societ. const. " 187.1/2 " 230.1/2 Aur " 16.— " 18.1/2

Bursa de Budapesta

din 20 Ianuarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6% 100.75 " " " 4% 92.75 " " " 5% 151.75 Împrumutul căilor ferate ung. 151.75 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 98.50 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 127.— Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 112.— Bonuri ale ung. 103.75 " " cu cl. de sortare 103.75 " " bânățene-timișene 103.75 " " cu cl. de sortare 103.50 " " transilvane 103.75 " " croato-slavone 103.50 Despăgubire pentru dițma ung. de vin 98.— Împrumut cu premiu ung. 117.25 Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 123.25 Renta de hârtie austriacă 83.90 " " argint austriacă 84.15 Renta de aur austriacă 112.70 Losuri austr. din 1860 142.50 Acțiunile băncii austro-ungare 870.— " " de credit ung. 302.50 " " austr. 297.20 Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“ Argintul 101.— Galbeni împărătesci 5.90 Napoleon-d'ori 9.90 Mărci 100 imp. germane 61.80 Londra 10 Livres sterlinge 126.10

Bursa de Viena

din 20 Ianuarie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6% 100.65 " " " 4% 92.65 " " hârtie " 5% 151.75 Împrumutul căilor ferate ung. 151.75 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune) 98.50 Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune) 127.— Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune) 112.— Bonuri rurale ung. 104.75 " " cu cl. de sortare 103.75 " " bânățene-timișene 103.75 " " cu cl. de sortare 103.50 " " transilvane 103.75 " " croato-slavone 103.50 Despăgubire pentru dițma ung. de vin 98.— Împrumut cu premiu ung. 117.25 Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin 123.25 Renta de hârtie austriacă 84.90 " " argint austriacă 84.15 Renta de aur austriacă 112.70 Losuri austr. din 1860 142.20 Acțiunile băncii austro-ungare 871.— " " " austr. 303.75 " " de credit ung. 298.10 Argintul 101.— Galbeni împărătesci 5.94 Napoleon-d'ori 10.02 Mărci 100 imp. germane 62.10 Londra 10 Livres sterlinge 127.05

Experiența proprie e cea mai bună! Cine se îndoesce că ce remediu se folosească în contra suferințelor reumatice sau în contra reumei dureroase, acela se-și cumpere pentru 40 cr. o sticlă de veritabil Pain-Expeller cu ancoră. O experimentare de șeptespredece ani și succese numeroase garantează, că 40 cr. nu sânt cheltuiți fără folos. Depozite se află în cele mai multe farmacii*. Depozitul principal: Farmacia „La leul de aur“ în Praga, Altstadt. [193] 6—8

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 10 Ianuarie 1886.

Table with multiple columns showing train routes and schedules between Budapest, Predeal, Arad, Timișoara, Sibiu, and other stations. Includes train numbers, departure times, and arrival times.

Nota: Numerii încuadrați cu linii groase înseamnă oarele de noapte.